

ŽUPANIJSKI SUD U VUKOVARU

2003. IZBOR
ODLUKA

*Prvi primjerak IZBORA ODLUKA
pripremljen i tiskan u siječnju 2000.*

IMPRESSUM

NAKLADNIK

Županijski sud u Vukovaru

PRIPREMILI SUČI

Ante Zeljko
Nevenka Zeko
Stjepan Margić

LEKTOR

Vera Vrabec, prof.

GRAFIČKA OBRADA I PRIPREMA ZA TISAK

Ante Zeljko
predsjednik suda

Renata Bradvica
stručni suradnik za informatiku

Nikola Živković
tehnički suradnik

TISAK

Tiskara **SOLDO**, Vukovar

siječanj 2004.

NAKLADA

150 primjeraka

ŽUPANIJSKI SUD U VUKOVARU

2003. IZBOR
ODLUKA

*Dvije stvari ispunjavaju dušu novim i sve većim udivljenjem
i strahopoštovanjem što se više i ustrajnije razmišljanje
bavi njima:*

**ZVJEZDANO NEBO NADA MNOM I MORALNI ZAKON U
MENI**

Immanuel Kant

SUCI KAZNENOG ODJELA

1. **NEVENKA ZEKO**
predsjednik odjela
2. **SLAVKO TEOFILOVIĆ**
zamjenik predsjednika odjela
3. **ANTE ZELJKO**
4. **NIKOLA BEŠENSKI**
5. **MILAN KOJIĆ**
6. **JADRANKA KURBEL**
7. **ZLATA SOTIROV**

KAZNENO PRAVO

I. ZAKON O KAZNENOM POSTUPKU -ZKP

(“Narodne novine”, broj 110/97.)

Članak 18. stavak 4. i 5. i članak 20. stavak 2. i 6.

Kada je kazneni postupak protiv optuženika okončan pravomoćno odbijajućom presudom zbog nastupa zastare, a o privremeno oduzetim stvarima tom odlukom nije odlučeno, predsjednik sudećeg vijeća ne može donijeti takvo rješenje prema odredbi čl. 18. st. 4. i čl. 20. st. 2. ZKP-a, zbog toga što prvostupanjski sudovi donose odluke izvan glavne rasprave u vijeću sastavljenom od trojice sudaca, a prema odredbi čl. 18. st. 5. i čl. 20. st. 6. ZKP-a, predsjednik vijeća odlučuje sam u slučajevima posebno predviđenim u tom zakonu.

Županijski sud u Vukovaru, Kž-14/03. od 29. siječnja 2003.

Članak 93. stavak 2.

Protiv optuženika određeno je jamstvo i upis hipoteke na nekretninama, temeljem članka 91. stavak 1. ZKP-a i članka 92. stavak 2. ZKP-a, zbog kaznenog djela iz članka 173. stavak 2. KZ-a u predmetu Kio-1/02., 26. listopada 2002. godine, a u predmetu Kio-48/03. 16. svibnja 2003. godine, protiv istog okr. određen je pritvor zbog kaznenog djela iz članka 173. stavak 2. i članka 311. stavak 2. i 1. KZ-a. Nakon optuženja došlo je do spajanja navedenih kaznenih postupaka, a time i do ukidanja jamstva i skidanja hipoteke temeljem članka 93. stavak 2., u svezi stavka 1. ZKP-a, zbog toga što se u konkretnom slučaju optuženik nalazi u pritvoru.

Županijski sud u Vukovaru, Kv-118/03. od 08. rujna 2003.

Članak 321., u svezi članka 367. stavak 1. točka 8. i članka 379. stavak 1. točka 1.

Prvostupanjski sud učinio je bitnu povredu odredaba kaznenog postupka iz čl. 367. st. 1. toč. 8. ZKP-a, na koju drugostupanjski sud pazi po službenoj dužnosti temeljem čl. 379. st. 1. toč. 1. ZKP-a, zbog toga što optuženika nije upozorio da ga

sud može ispitati prije završetka dokaznog postupka, a koja mogućnost optuženiku je data izmjenom čl. 321. ZKP-a. Naime, i u slučaju kada se u odnosu na sve ili neke točke optužbe optuženik očituje da se ne smatra krivim, isti može zahtijevati da ga sud ispita prije završetka dokaznog postupka, na što ga je sud dužan upozoriti.

Županijski sud u Vukovaru, Kž-129/03. od 17. rujna 2003.

II. KAZNENI ZAKON - KZ

(“Narodne novine”, broj 38/93.)

Članak 19. stavak 1. alineja 5.

Optužni akt podnesen je 14. srpnja 1998. godine zbog kaznenog djela iz članka 272. stavak 2. KZ-a, a nakon toga prvostupanjski sud nije poduzeo niti jednu procesnu radnju zbog okončanja kaznenog postupka, sve do 14. siječnja 2002. godine kada je naloženo provođenje glavne rasprave za 19. veljače 2002. godine, zbog čega je nastupila relativna zastara kaznenog progona temeljem članka 19. stavak 1. alineja 5. KZ-a. To što je prvostupanjski sud u međuvremenu pribavio podatke iz kaznene evidencije, te podatke o imovinskim i obiteljskim prilikama, ne predstavlja procesne radnje koje su od utjecaja na prekid zastare kaznenog progona.

Županijski sud u Vukovaru, Kž- 298/02. od 29. siječnja 2003.

III. KAZNENI ZAKON – KZ

(“Narodne novine”, broj 110/97.)

Članak 129. stavak 2., odnosno članak 50. KZ RH

Nisu prihvatljivi navodi žalitelja da nisu ostvareni elementi kaznenog djela prijetnje iz članka 129. stavak 2. Kaznenog zakona, jer žalitelj gubi iz vida da je inkriminacija kaznenog djela prijetnji iz čl. 129. Kaznenog zakona različita od one koja je bila propisana u čl. 50. Kaznenog zakona RH. Prema odredbi čl. 50. KZ- RH o kazneom djelu ugrožavanja radilo se samo onda kada je počinitelj stvarno ugrozio sigurnost druge osobe, i to je djelo ulazilo u grupu tzv. kaznenih djela konkretnog ugrožavanja, dok su prema odredbi članka 129. Kaznenog zakona, elementi ovog djela ostvareni već samim upućivanjem ozbiljne prijetnje drugoj osobi

ako je upućena s ciljem da se ova uplaši ili uznemiri, što znači da je kriminalna zona proširena, jer se sada radi o tzv. kaznenom djelu apstraktnog ugrožavanja.

Županijski sud u Vukovaru, Kž-19/03. od 05. veljače 2003.

Članak 20. stavak 3. i 4.

Po članku 20. stavak 3. Kaznenog zakona zastara se prekida svakom postupovnom radnjom koja se poduzima radi kaznenog progona počinitelja, a po stavku 4. istog članka zastara se prekida i kad počinitelj počini isto takvo teško ili teže kazneno djelo.

Utvrđivanje je li optuženik počinio isto takvo teško ili teže kazneno djelo vrši se temeljem uspoređivanja kaznenih djela po težini na osnovi propisanih kazni određenih u zakonu, za djela za koja je zastara u tijeku i za nova kaznena djela učinjena u tijeku zastare, te se smatra da je teže ono djelo za koje je zakonom predviđena stroža vrsta kazne ili viši minimum kazne zatvora, ili viši maksimum kazne zatvora uz isti minimum kazne zatvora.

Županijski sud u Vukovaru, Kž-40/02. od 20. ožujka 2003.

Članak 311. stavak 2.

Izreka presude je nerazumljiva iz razloga što iz iste proizilazi da je optuženik u razdoblju navedenu u izreci pribavio vozačku dozvolu iako je znao da je neistinita, a iz te izreke ne proizilazi radi čega je tu vozačku dozvolu pribavio.

Na taj način, sukladno članku 355. stavak 1. točka 1. ZKP-a, nisu navedene okolnosti koje čine obilježje predmetnog kaznenog djela, a to je namjera da se lažna javna isprava uporabi kao prava.

Samo posjedovanje javne lažne isprave ne znači i počinjenje predmetnog kaznenog djela, ukoliko ne postoji namjera da se takva isprava uporabi kao prava, a što iz opisa kaznenog djela nije vidljivo.

Županijski sud u Vukovaru, Kž-108/02., od 16. travnja 2003.

Članak 20. stavak 3.

Podnošenjem kaznene prijave od strane oštećene ne prekida se tijek zastare, već se tijek zastare prekida postupovnom

radnjom ovlaštene osobe, a ako je u pitanju oštećena kao tužitelj, onda je to istražni zahtjev, odnosno optužni akt. Prema tome, nije od odlučnog značaja čijim propustom i zbog čega je došlo do zastare kaznenog progona.

U konkretnom slučaju nastupila je relativna zastara kaznenog progona, pa nisu osnovani navodi punomoćnika oštećene da istražni sudac poduzme istražne radnje koje nije poduzela policija, odnosno državno odvjetništvo, zbog čijih propusta oštećena nije mogla podnijeti istražni zahtjev, jer o njenoj kaznenog prijavi nije odlučilo državno odvjetništvo.

Županijski sud u Vukovaru, Kv-117/03. od 05. rujna 2003.

Članak 224. stavak 1.

Prihvaćen je prijedlog državnog odvjetnika, pa će se u kaznenom predmetu, zbog kaznenog djela prijevare iz čl. 224. st. 1. KZ-a, provesti predložene istražne radnje, zbog čega nije osnovano neslaganje istražnog suca da je u konkretnom slučaju nastupila zastara pokretanja kaznenog postupka.

Naime, ako postoje osnove sumnje sa je uhićenik kaznenim djelom prijevare iz čl. 224. st. 1. KZ-a, na osnovi lažnih podataka ishodio priznanja mirove (mirovine ratnog vojnog invalida) i tu mirovinu priznao kroz duže vrijeme, onda se pitanje zastare prava na gonjenje ocjenjuje s obzirom na momenat kada je počinitelj primio posljednju mirovinu, jer treba smatrati da je ovo kazneno djelo izvršeno u vrijeme kada je počinitelj radio, a to je u konkretnom slučaju ne samo ono vrijeme kad je lažnim prikazivanjem činjenica doveo nadležni organ u zabludu nego i vrijeme kroz koje ga je održavao u zabludi i time naveo da ovaj na štetu države prizna počinitelju neko pravo, koje mu inače ne pripada.

Županijski sud u Vukovaru, Kv-166/03. od 18. studenog 2003.

IV. ZAKON O IZVRŠENJU KAZNE ZATVORA

(“Narodne novine”, broj 128/99., 55/00., 59/00., 129/00. i 59/01.)

Članak 44. stavak 1.

Kada je pravomoćnim rješenjem suda, temeljem članka 422. stavak 1. točka 3. Zakona o kaznenom postupku, dopuštena obnova predmetnog kaznenog postupka, zbog kojeg više ne

egzistira pravomoćna sudska odluka po kojoj bi osuđenik trebao biti upućen na izdržavne kazne zatvora, sudac izvršenja treba donijeti odluku kojom se prekida postupak izvršenja kazne zatvora do odluke nadležnog suda o izvanrednom pravnom lijeku. Odluku nadležnog suda o ishodu podnjetog izvanrednog pravnog lijeka, prvostupanjski sud treba dostaviti sucu izvršenja, koji u postupku izvršenja kazne zatvora donosi rješenje kojim se nastavlja ili obustavlja postupak izvršenja kazne zatvora, ovisno kakva će biti donijeta odluka o izvanrednom pravnom lijeku.

Županijski sud u Vukovaru, Kži-12/03. od 30. rujna 2003.

SUCI GRAĐANSKOG ODJELA

1. *BRANKA RATKAJEC-ČOVIĆ*
predsjednik odjela
2. *mr. sc. BRANISLAV DIMITRIJEVIĆ*
zamjenik predsjednika odjela
3. *BERISLAV MATANOVIĆ*
4. *STJEPAN MARGIĆ*
5. *ŽELJKO MARIN*
6. *STJEPAN ČOLAKOVIĆ*

GRAĐANSKO PRAVO

I. RADNO PRAVO

DOSPJELOST OTPREMINE

Članak 118. Zakona o radu ("Narodne novine", broj: 38/95., 54/95., 65/95., 17/01 i 82/01.)

Nema pravnog učinka sporazum radnika i poslodavca o visini otpremnine, sklopljen prije no što je radniku uručen otkaz ugovora o radu.

"Prvostupanjskom presudom presuđen je tuženik da je dužan tužitelju na ime neisplaćene otpremnine otplatiti iznos od 22.896,82 kune, sa zakonskom zateznom kamatom po stopi od 18% godišnje, počevši od 01. svibnja 1998. godine do isplate, uz naknadu troškova pamičnog postupka od 5.334,45 kuna, sve u roku od 8 dana.

Protiv navedene prvostupanjske presude pravodobno je tuženik uložio žalbu, zbog pogrešne primjene materijalnog prava.

Žalitelj smatra da je tužitelj svojim potpisom na "popisu" zaposlenika invalida rada suglasnih da prjeđu na naknadu kod Fonda MIORH-a dao svoj pristanak na visinu otpremnine koja je utvrđena sukladno odredbi čl. 188. st.2. Zakona o radu.

Žalitelj se poziva i na presudu VSH Rev-3599/99 od 09. veljače 2000. godine, slijedom čega smatra da je prvostupanjski sud pogrešno primijenio odredbe materijalnog prava dosudivši tužitelju naknadu otpremnine u presuđujućem iznosu.

Među strankama je sporno je li popis zaposlenika od 16. travnja 1998. godine valjan, te ima li karakter dvostrano obvezujućeg pravnog posla i je li tužitelj između inih zaposlenika prihvatio u vidu nagodbe označenu visinu otpremnine.

Žalitelj se sam poziva na presudu VSH, no očito je da je pogrešno shvaća. Navedena presuda izrčito navodi da potraživanje radnika po osnovi otpremnine dopijeva u slučaju otkaza ugovora o radu uručenjem otkaza i tek tada zaposlenik ima pravo na otpremninu i s njom može raspolagati i disponirati na

način da može prihvatiti i manji iznos od onoga koji mu po zakonu pripada.

Žalitelj zanemaruje upravo tako formuliranu odluku VSH, jer uvjet za disponiranje otpremninom njezina je dospelost, a ona ne može nastupiti prije no što je zaposleniku uručena odluka o prestanku rada.

U konkretnom slučaju odluku o otkazu ugovora o radu tuženik je donio 22. travnja 1998. godine, a zaposlenika je pozvao da potpiše "popis" zaposlenika gdje je označena visina otpremnine 16. travnja 1998. godine, dakle prije no što je zaposleniku prestao rad.

To konkretno znači da pravo na otpremninu zaposleniku sukladno čl. 118. st. 2. Zakona o radu još nije niti dospjelo.

Iz ovih razloga ne može se smatrati valjanim "popis" niti on može proizvesti pravni učinak adekvatan ugovoru o nagodbi i visini otpremnine.

Stoga je žalba tuženika odbijena zbog neosnovanosti, a prvostupanjska presuda je potvrđena."

Županijski sud u Vukovaru, broj: Gž-878/01-32 od 5. studenog 2002.

PODRUČJA POSEBNE DRŽAVNE SKRBI – UVEĆANJE PLAĆE

Članak 19. Zakona o područjima posebne državne skrbi

Pravo na uvećanje plaće u smislu članka 19. Zakona o područjima posebne državne skrbi državni službenik zaposlen na području posebne državne skrbi ima samo ako prebiva i boravi na tom području.

«Pobijanom presudom sud je usvojio tužbeni zahtjev tužitelja, te je naložio tuženiku da isplati tužitelju na ime uvećane plaće 50% iznos od 10. 685, 55 kuna, uz zakonsku zateznu kamatu na svakomjesečni iznos od dana dospijeća do isplate, te da naknadi tužitelju parnični trošak u iznosu 1. 647, 00 kuna, u roku od 8 dana.

Tuženik je u zakonskom roku podnio žalbu iz svih razloga iz čl. 353. Zakona o parničnom postupku.

U žalbi ističe da je tužitelj u utuženom razdoblju (01. kolovoza 2000. do 31. ožujka 2001.) imao prebivalište u

Rokovcima, S. Radića 81, te da nisu kumulativno ispunjeni uvjeti da tužitelj živi i radi na području posebne državne skrbi. Predlaže da se presuda preinači i tužitelja odbije s tužbenim zahtjevom u cijelosti i obveže na plaćanje parničnog troška, ili presuda ukine i predmet vrati prvostupanjskom sudu na ponovno raspravljanje i odlučivanje.

Žalba tuženika je osnovana.

Iz spisa je vidljivo da je u utuženom razdoblju tužitelj imao prebivalište u Rokovcima, S. Radića 81 a. Ovo mjesto se ne nalazi na području posebne državne skrbi.

Pravo na uvećanu plaću iz čl. 19. ZPPDS za rad na području od posebne državne skrbi ima osoba ako ujedno ima prebivalište - boravište na području od posebne državne skrbi.»

Županijski sud u Vukovaru, broj: GŽ-361/03-3 od 04. rujna 2003.

KOLEKTIVNI UGOVOR – PRIMJENA NAKON OTKAZA

(Članak 195. Zakona o radu – «Narodne novine», broj: 38/95, 54/95, 65/95,17/01, 82/01.)

Odredbe kolektivnog ugovora zakonito otkazanog prije isteka vremena na koje je sklopljen ne mogu se nakon otkaza primjenjivati pozivom na odredbu članka 195. Zakona o radu.

«Pobijanom presudom prvostupanjskog suda presuđeno je:

"Nalaže se tuženiku Hrvatska elektroprivreda d. d. Zagreb, DP Elektra Vinkovci, da isplati tužitelju Čačić Darku iznos od 5.826,50 kuna, sa zakonskom zateznom kamatom od 15. siječnja 2002. do isplate, kao i da naknadi parnični trošak u iznosu od 2.562,00 kuna, sve u roku od 8 dana i pod prijetnjom ovrhe.

Protiv ove presude tuženik je u zakonskom roku uložio žalbu zbog bitne povrede odredaba parničnog postupka, pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja i pogrešne primjene materijalnog prava. Predlaže da se presuda preinači i tužbeni zahtjev odbije, uz naknadu parničnog troška.

Žalba tuženika je osnovana.

Tužbeni zahtjev tužitelja temelji na Kolektivnom ugovoru za Hrvatsku elektroprivredu d. d. od 22. prosinca 1990.

Visina božićnice, uskrsnice, usklađenja plaće i regresa za godišnji odmor, koji su propisani tim Kolektivnim ugovorom, među strankama nisu sporni, te nije sporno da je tuženik tužitelju isplatio dio pripadajućeg iznosa božićnice i uskrsnice. Sporno je, jer je istekao rok na koji je navedeni Kolektivni ugovor zaključen, primjenjuje li se i nadalje, sve do zaključenja novog Kolektivnog ugovora, onako kako glasi ili se njegove odredbe primjenjuju kao pravna pravila.

Prema odredbi čl. 195. Zakona o radu (NN, broj: 38/95, 54/95, 65/95,17/01, 82/01), ako Kolektivnim ugovorom nije drugačije određeno, nakon isteka roka za koji je sklopljen Kolektivni ugovor, u njemu sadržana pravna pravila i dalje se primjenjuju do sklapanja novoga Kolektivnog ugovora, kao dio prethodno sklopljenih ugovora o radu.

U žalbi tuženik ukazuje na pogrešnu primjenu materijalnog prava, tvrdeći kako je on Kolektivni ugovor, na kojem tužitelj temelji tužbeni zahtjev, otkazao prije isteka vremena na koje je taj ugovor sklopljen.

Obzirom na to, kao prethodno pitanje u ovoj parnici postavlja se pitanje je li Kolektivni ugovor na kojem se temelji tužbeni zahtjev otkazan prije isteka vremena na koji je sklopljen.

O tom prethodnom pitanju odlučio je Općinski sud u Zagrebu presudom od 06. svibnja 2002. pod brojem: Pr-845/01-8, koja presuda je potvrđena presudom Županijskog suda u Zagrebu od 18. veljače 2003. pod brojem Gžr-1734/02-3, a kojom je odbijen tužbeni zahtjev za poništenje otkaza predmetnog Kolektivnog ugovora, kojeg je dao tuženik Nezavisnom sindikatu radnika HEP-a, Hrvatskom elektrogospodarstvenom sindikatu HEP-a i Nezavisnom sindikatu operativnih radnika HEP-a.

Slijedom toga, sporni Kolektivni ugovor je prestao otkazom prije nego je isteklo vrijeme na koje je sklopljen, jer se isti imao primjenjivati od 01. siječnja 2000. do 01. siječnja 2001., jer je zaključen na jednu godinu dana. Otkazan je 27. prosinca 2000. od strane tuženika, što znači prije isteka vremena na koje je sklopljen, a koja mogućnost je predviđena odredbom čl. 138. ugovora. Budući da je Kolektivni ugovor prestao otkazom prije isteka vremena na koje je sklopljen, njegove se odredbe ne mogu primjenjivati nakon isteka toga vremena pozivom na citiranu odredbu ZR-a.

Tako je prvostupanjski sud pogrešno primijenio materijalno pravo, prihvativši tužbeni zahtjev, te je drugostupanjski sud na temelju čl. 373. toč. 4. Zakona o parničnom postupku uvažio žalbu tuženika i preinačio pobijanu presudu na način kako je to navedeno u izreci ove odluke.»

Županijski sud u Vukovaru, broj: Gž-2193/03-3 od 09. prosinca 2003.

II. OBVEZNO PRAVO

DIMNJAČARSKE USLUGE

Članak 20. Odluke o organizaciji i radu dimnjačarske službe Vukovarsko-srijemske županije od 31. siječnja 1996.

Dimnjačar kojem je vlasnik onemogućio čišćenje dimovodnog objekta nema pravo na naknadu za pruženu uslugu čišćenja dimnjaka, već mu pripada naknada za izgubljeno vrijeme.

"Temeljem odluke o organizaciji i radu dimnjačarske službe od 31. siječnja 1996. godine Županije vukovarsko-srijemske, valja razlikovati dimnjačarsku uslugu koja je pružena korisniku, od situacije u kojoj je davatelj usluge spriječen u vršenju svog redovnog zanimanja.

S tim u vezi nameće se pitanje onog novčanog iznosa koji pripada davatelju usluge ukoliko nije uslugu i izvršio.

Člankom 20. navedene Odluke gospodarski subjekt koji vrši dimnjačarsku uslugu odnosno obrtničko dimnjačarska radnja ima pravo na naknadu za izgubljeno vrijeme i stvamo učinjene troškove u slučaju kada korisnik dimovodnog objekta odbije dopustiti dimnjačaru čišćenje odnosno pregled dimovodnog objekta.

Članak 20. navedene odluke pravi distinkciju između iznosa obavljene dimnjačarske usluge i naknade za izgubljeno vrijeme, pa stoga za neobavljenu uslugu priznaje dimnjačaru naknadu za izgubljeno vrijeme, a ona nikako ne može biti u visini naknade i za pruženu dimnjačarsku uslugu.

I pored ugovora o koncesiji ne može se od građana naplatiti naknada za neučinjenu dimnjačarsku uslugu, već samo podnijeti prekršajna prijava za slučaj sprječavanja obavljanja

posla, i naplatiti trošak za izgubljeno vrijeme odnosno pristup do objekta kojeg treba čistiti."

Županijski sud u Vukovaru, broj: GŽ-1591/01-3 od

ŠTETA OD OPASNE DJELATNOSTI – TERET DOKAZIVANJA

Članak 177. stavak 2. Zakona o obveznim odnosima ("Narodne novine", broj: 53/91., 73/91., 3/94., 7/96. i 112/99.)

Za štetu od opasne djelatnosti smatra se da potječe od te djelatnosti pa osoba koja se njome bavi, da bi se oslobodila od odgovornosti, mora dokazati da je šteta nastala isključivo radnjom oštećenika ili treće osobe, koju on nije mogao predvidjeti i čije posljedice nije mogao izbjeći ili otkloniti.

"Prvostupanjskom presudom udovoljeno je tužbenom zahtjevu tužitelja djelomično, te je tužena presuđena na plaćanje iznosa satisfakcije nematerijalne štete, kako je to točno naznačeno u dispozitivu prvostupanjske presude, te troškova parničnog postupka, dok je tužitelj djelomično odbijen s tužbenim zahtjevom.

Protiv navedene prvostupanjske presude pravodobno je tužena uložila žalbu, zbog zakonskih razloga iz čl. 353. stavak 1. Zakona o parničnom postupku.

Ne stoji žalbeni razlog nedostatka dokaza za tužiteljevo potraživanje, jer u konkretnom slučaju radi se o kauzalnoj - presumiranoj odgovornosti tuženika i nije teret dokazivanja na tužitelju, već je tuženik u procesnoj ulozi dokazivanja da štetna radnja i posljedica nisu bile predvidljive i nisu se mogle izbjeći, dakle da se nalaze izvan sfere odgovornosti tužene (čl. 177. ZOO-a).

Postavljati stažarska mjesta u šumi pri notomim činjenicama da su šume obitavališta krpelja, a pritom znati da ročnici nisu cijepljeni protiv ugriza krpelja, odnosno meningitisa kojeg su krpelji prijenosnici, predstavlja grubi nemar i propust tuženika.

Stoga je isključiva odgovornost za nastali štetni događaj na tuženoj."

Županijski sud u Vukovaru, broj GŽ-810/01-3 od 27. rujna 2002.

NEMATERIJALNA ŠTETA – OPRAVDANOST DOSUĐENJA

Članak 200. Zakona o obveznim odnosima ("Narodne novine", broj: 53/91., 73/91., 3/94., 7/96. i 112/99.)

Pravična novčana naknada može se dosuditi i oštećeniku kod kojega pretrpljeni strah nije ostavio psihosomatskih promjena, a i kod niskog stupnja smanjenja životnih aktivnosti.

"Glede pretrpljenog straha valja istaknuti da osnova za naknadu ovog vida štete predleži i onda kada strah nije ostavio trajnih psihosomatskih promjena, jer tada bi se radilo o pravu na rentu, već i onda kada je evidentan primarni i sekundarni strah koji se jače manifestirao u duševnoj sferi oštećenika.

Idenfično pravno mišljenje može se iskazati i glede gubitka životnih aktivnosti, jer bez obzira na stupanj životnih aktivnosti relevantno je kako se pojačani naponi manifestiraju na štetnika."

Županijski sud u Vukovaru broj: Gž- od

STJECANJE BEZ OSNOVE – STEČENA KORIST

Članak 219. Zakona o obveznim odnosima ("Narodne novine", broj: 53/91., 73/91., 3/94., 7/96. i 112/99.)

Vlasniku kuće koju je tuženik neovlašteno upotrijebio u svoju korist ne pripada proizvoljno određen iznos novca, već naknada u visini najamnine koju bi realno mogao ostvarivati da mu nije bio oduzet posjed kuće.

"Nesporno je da su tuženi bespravno koristili kuću tužitelja koja je njegova privatna imovina (a ne radi se o stanu), ali pritom stranke nemaju utanačen ugovorom mjesečni iznos za korištenje kuće, jer se ne radi o ugovorom, odnosno najamnom odnosu.

Radi se, dakle, o stjecanju bez pravne osnove, kojom prilikom ne egzistira nikakav iznos najamnine proizvoljno postavljen po tužitelju, već će u ponovljenom postupku prvostupanjski sud utvrditi prosječnu visinu najamnine za grad Vukovar za onu kvadraturu stambenog prostora koje su tuženi imali u posjedu."

Županijski sud u Vukovaru, broj Gž-940/01-3 od 20. studenog 2002.

NAKNADA ŠTETE – BIVŠI POLITIČKI ZATVORENICI

Članak 1. Zakona o pravima bivših političkih zatvorenika («Narodne novine», broj 34/95,164/98 i 109/01); članak 476. stavak 1. Zakona o kaznenom postupku ("Narodne novine", broj 110/97., 27/98. – ispr., 58/99., 112/99., 58/02)

Ne mogu se zbog iste osude kumulirati pravo na naknadu štete zbog nepravедnosti osude u smislu članka 1. Zakona o pravima bivših političkih zatvorenika i pravo na naknadu štete zbog neopravđane osude po članku 476. stavak 1. Zakona o kaznenom postupku.

«Predmet spora u ovoj pravnoj stvari je naknada materijalne štete iza umrlog V. M., supruga tužiteljice, temeljem odredbe članka 477. stavak 2. Zakona o kaznenom postupku.

Nesporno je utvrđeno da je rješenjem Županijskog suda u Z., broj: Kv-182/95 od 05. 08.1996., dopušteno ponavljanje kaznenog postupka V. M., koji je dovršen pravomoćnom presudom Okružnog suda u Z., broj: K-251/76 od 18.06.1976., a koja je potvrđena presudom Vrhovnog suda Republike Hrvatske, broj: Kž-2251/76 od 18.02.1977.

Nakon toga je rješenjem Županijskog suda u Z., broj:K-116/96 od 20. prosinca 1999., obustavljen krivični postupak protiv V. M. koji je dovršen naprijed navedenim presudama.

Ovo vijeće Županijskog suda u Vukovaru prihvaća stajalište prvostupanjskog suda da je tužiteljica aktivno legitimirana, a tuženik pasivno legitimiran u ovoj pravnoj stvari.

Međutim, žalba je prihvaćena kao utemeljena, jer prema stavu ovog drugostupanjskog suda tijekom postupka utvrđeno je da je sada pokojni V. M. na vlastiti zahtjev dobio status bivšeg političkog zatvorenika, što je utvrđeno temeljem rješenja Administrativne komisije Vlade Republike Hrvatske, klasa 140-09/92-01-50, ur. br. 50304/4-92-01, od 04. veljače 1992.

Temeljem navedenog rješenja V. M. je za života već ostvario određena prava, tj. priznat mu je mirovinski staž kao staž osiguranja u dvostrukom trajanju za vrijeme provedeno u zatvoru od 25. rujna 1975. do 26. kolovoza 1983.

Rješenjem od 16. studenog 1998. priznato je V. M. pravo na naknadu za dane provedene u zatvoru, i to za svaki dan koji je bio lišen slobode 54,00 kune, s tim da se tako obračunata naknada

isplaćuje u obrocima. Vinku Markoviću je temeljem navedenog isplaćena akontacija naknade u iznosu od 38.961,00 kunu, što je među strankama nesporno.

Tužiteljica kao nasljednica iza u međuvremenu umrlog V. M. potražuje materijalnu štetu u smislu odredbe članka 447. stavak 2. ZKP-a, tj. traži naknadu štete zbog neopravdane osude.

Premda je naprijed već navedeno da je dopušteno ponavljanje krivičnog postupka za osuđenog V. M., te je u ponovljenom postupku obustavljen krivični postupak, Županijski sud u Vukovaru smatra da tužiteljici ne pripada naknada koja joj je dosuđena prvostupanjskom presudom iz razloga što je V. M. utvrđen status bivšeg političkog zatvorenika, a Republika Hrvatska je donijela Zakon o pravima bivših političkih zatvorenika (NN, broj 34/95, 164/98 i 109/01).

*Ovaj Zakon je u odnosu na Zakon o kaznenom postupku *lex specialis*, te se isti primjenjuje i određuje prava bivšim političkim zatvorenicima.*

V. M. je upravo temeljem Zakona o pravima bivših političkih zatvorenika utvrđen status političkog zatvorenika, pa svoja prava može on, odnosno njegova zakonska nasljednica ostvarivati temeljem tog Zakona, a ne odredbi Zakona o kaznenom postupku. U protivnom ista bi ostvarivala prava po dva zakona za jedan štetni događaj.

Navedeni Zakon o pravima bivših političkih zatvorenika pored dnevne naknade za vrijeme provedeno u zatvoru priznaje političkim zatvorenicima i neka druga prava koja im Zakon o kaznenom postupku ne priznaje, kao npr. način određivanja mirovine, dvostruko priznanje u mirovinski staž, kao staž osiguranja za vrijeme provedeno u zatvoru.

Iz navedenog razloga Županijski sud u Vukovaru je s obzirom da je činjenično stanje potpuno i istinito utvrđeno, te da nije počinjena niti jedna od bitnih povreda odredaba Zakona o parničnom postupku iz članka 354. stavak 2. , temeljem članka 373. stavak 1. točka 4. Zakona o parničnom postupku, uvažio žalbu i preinačio prvostupanjsku presudu, tako da je tužiteljicu u cijelosti odbio s tužbenim zahtjevom.»

Županijski sud u Vukovaru, broj: Gž-1337/02-3 od 03. studenog 2003.

UGOVOR O DAROVANJU – RASKID

§ 938. Općeg građanskog zakonika

Ugovor o darovanju ne može sadržavati obvezu daroprimatelja, pa se ne može niti raskinuti zbog neispunjenja takve obveze.

«Prvostupanjskom presudom odbijen je tužitelj s tužbenim zahtjevom kojim traži raskid ugovora o darovanju zaključenog između tužitelja, kao darovatelja i njegovog sina tuženika M. K., kao daroprimatelja, od 21. listopada 1998.

Protiv navedene prvostupanjske presude pravodobno je tužitelj uložio žalbu zbog zakonskih razloga iz članka 353. stavak 1. Zakona o parničnom postupku.

Tužitelj smatra da činjenično stanje nije točno i potpuno utvrđeno, jer sud nije proveo dokaz saslušanjem tuženika, kao stranke, i na taj način nije utvrdio pravu volju među strankama za zaključenje ovog ugovora i dodatne obveze koje je tuženik preuzeo a koje nisu eksplicitno naznačene u darovnom ugovoru. Tuženik je preuzeo obvezu isplate novčanog iznosa tužitelju, a ovu obvezu ne ispunjava, pa je stoga ispunjen uvjet za raskid navedenog darovnog ugovora.

I ostale relevantne činjenice prvostupanjski sud niti je utvrdio, niti je u dovoljnoj mjeri ocijenio. Primjerice, da je tužitelj gluh, da slabo vidi, a sve one ukazuju na osnovanost tužbenog zahtjeva, slijedom čega žalitelj predlaže da se napadnuta presuda ukine i predmet vrati prvostupanjskom sudu na ponovno odlučivanje.

Odgovor na žalbu nije podnesen.

Žalba nije osnovana.

Prvostupanjski sud proveo je sve relevantne dokaze temeljem kojih je pravilno ocijenio činjenice odlučne za presuđenje i tužitelja odbio s tužbenim zahtjevom.

Medu strankama je zaključen ugovor o darovanju nekretnina.

Darovanje kao pravni posao je jednostrani besteretni akt volje kojim darovatelj daruje nekretnine daroprimatelju.

Svaki drugi oblik stipuliranih obveza u darovnju predstavljao bi ili rentni ugovor ili ugovor o uzdržavanju, a ne ugovor o darovanju.

Polazeći od načela pacta sunt servanda, dakle, da su stranke zaključile upravo onaj pravni posao kojega su htjele, valja promotriti pravni odnos nastao među njima. U pismenom ugovoru o darovanju nekretnina nema nikakvog govora niti se spominje bilo kakvo rentno potraživanje, što bi dovelo u sumnju formalitet takvog pravnog posla i pravu volju stranaka.

Tijekom postupka, osim ovoga navoda koji bi bio namet pravnom poslu, tužitelj ne navodi niti jedan relevantan razlog (neharnost) niti bilo koji drugi razlog koji bi bio osnova za poništenje ili raskid ugovora o darovanju.

Iz ovih razloga valjalo je odbiti žalbu tužitelja kao neosnovanu, a prvostupanjsku presudu u cijelosti potvrditi.»

Županijski sud u Vukovaru, broj: Gž-1449/01-3 od 18. veljače 2003.

POLJOPRIVREDNO ZEMLJIŠTE

(Članak 3. Zakona o poljoprivrednom zemljištu, «Narodne novine», broj: 34/91.)

Republika Hrvatska, stječući vlasništvo poljoprivrednog zemljišta temeljem članka 3. Zakona o poljoprivrednom zemljištu, nije preuzela ugovorne obveze ranijih korisnika toga poljoprivrednog zemljišta.

«Pobijanom presudom odbijen je u cijelosti kao neosnovan tužbeni zahtjev tužitelja radi isplate iznosa od 18 000 EUR-a, u kunsnoj protuvrijednosti prema srednjem tečaju Narodne banke Hrvatske na dan isplate, sa zakonskim zateznim kamatama počev od dana podnošenja tužbe do isplate, a na ime vrijednosti nekretnina, uz naknadu parničnog troška, sve u roku od 15 dana, s odlukom da su tužitelji dužni tuženiku naknaditi parnični trošak u iznosu 4, 600, 00 kuna, u roku od 15 dana.

Tužitelji su po punomoćniku u zakonskom roku podnijeli žalbu protiv presude, pozivajući se na sve razloge iz čl. 353. st. 1. Zakona o parničnom postupku (nastavno ZPP-a).

Žalba nije osnovana.

Odlučujući o neosnovanosti tužbenog zahtjeva, prvostupanjski sud valjano zaključuje i obrazlaže svoje pravno stajalište da je tuženik stekao pravo vlasništva na nekretninama, temeljem odredaba Zakona o poljoprivrednom zemljištu, da na tuženika zbog toga ne prelaze prava i obveze iz ugovora sklopljenih između tužitelja i tadašnjih poljoprivrednih kombinata glede davanja doživotne rente ranijim vlasnicima nekretnina, te da raskid ugovora utvrđenog djelomičnom presudom nije od pravnog utjecaja na stjecanje vlasništva od strane tuženika.»

Županijski sud u Vukovaru, broj: Gž-1098/03-3 od 16. listopada 2003.

III. STVARNO PRAVO

PRAVO VLASNIŠTVA NEKRETNINE I PRAVO NA OBNOVU

Članak 16. stavak 3. Zakona o obnovi - "Narodne novine", broj: 24/96., 54/96., 87/96. i 57/00.; članak 169. stavak 1. Zakona o vlasništvu i drugim stvarnim pravima ("Narodne novine", broj: 91/96., 68/98., 137/99., 22/00., 73/00. i 114/01)

Prava ostvarena prema Zakonu o obnovi u postupku obnove kuće srušene tijekom Domovinskog rata ne mijenjaju suvlasničke dijelove kakvi su bili na kući koja je srušena u ratu, pa ni onda kad se na mjestu srušene sagradi nova kuća.

Ne može jedan od ranijih suvlasnika na temelju vlasništva stare kuće ostvariti pravo na obnovu, a drugi izgubiti pravo vlasništva po osnovi propasti stvari (rušenja kuće).

«Prvostupanjskom presudom utvrđeno je da od nekretnina upisanih u zk. ulošku broj 1132 k.o. T., i to k.č. broj 419.-kuća i oranica u selu sa 5606m² predstavljaju zajedničku tekovinu tužiteljice M. A. i tuženika M. A. u neopredijeljenim dijelovima na novosagrađenoj stambenoj zgradi s lokalom na dijelu k.č. broj 419 pod novom oznakom k.č. broj 419/2-kuća i dvorište u ulici M. Tita s 984 m², veliki svinjac u dvorištu stare kuće na k.č. br. 419 i novopodignuti mladi voćnjak na kraju k.č. br. 419, te je slijedom navedenog tuženik dužan tužiteljici na ime njezina udjela u zajedničkoj tekovini opisanih nekretnina priznati pravo vlasništva u 1/2 dijela k. č. broj 419/2 i predati joj u suposjed navedene nekretnine uz naknadu parničnog troška.

Pravovremeno podnesenom žalbom tuženik pobija takvu prvostupanjsku presudu zbog svih razloga iz članka 353. stavak 1. Zakona o parničnom postupku.

Žalba je osnovana.

Stajalište je ovog vijeća da je sud pravilno postupio kada je postupio po stanju u vrijeme podnošenja tužbe, a i sam tuženik priznaje da je njemu obnovljena kuća upravo temeljem činjenice što je bio vlasnik ove sporne kuće.

On je svoje pravo na obnovu kuće izveo upravo iz ranijeg postojanja ove sporne kuće, pa ne može on temeljem te kuće koja je srušena dobiti u obnovi novu kuću, a da se za tužiteljicu smatra da je kuća srušena i da više ne postoji njezino pravo na isto. Praktično se ova nova obnovljena kuća ima smatrati kućom parničnih stranaka ukoliko sud utvrdi da je prethodna kuća bila zajednička tekovina.»

Županijski sud u Vukovaru, broj: Gž-903/02-3 od 21. listopada 2003.

PRAVO GRAĐENJA

Članak 280. Zakona o vlasništvu i drugim stvarnim pravima ("Narodne novine", broj: 91/96., 68/98., 137/99., 22/00., 73/00. i 114/01)

Građenjem trafostanice na tuđem zemljištu graditelj nije stekao vlasništvo, već pravo građenja.

«Prvostupanjskom presudom odbijen je tužbeni zahtjev tužitelja za priznanjem prava vlasništva na nekretnini tužitelja, i to kč. br. 271/2 trafostanice površine 9 m² upisanih u zk. uložak 1089 k. o. D.

Točkom II. dispozitiva napadnute presude odbijen je tužitelj i sa zahtjevom za izdanjem tabularne isprave za zemljišnoknjižnom provedbom spornih nekretnina.

Protiv navedene prvostupanjske presude pravodobno je tužitelj uložio žalbu zbog zakonskih razloga iz članka 353. stavak 1. Zakona o parničnom postupku.

Tužitelj smatra da je prvostupanjski sud pogrešno primijenio materijalno pravo interpretirajući na pogrešan način članak 159. Zakona o vlasništvu i drugim stvarnim pravima.

Trafostanica je izgrađena 1966., pa je sukladno korištenju toga dijela nekretnine tužitelj postao dosjelošću vlasnikom trafostanice.

Stoga žalitelj predlaže da se napadnuta presuda ukine i predmet vrati prvostupanjskom sudu na ponovno raspravljanje time da prvostupanjski sud respektirajući odredbe Zakona o vlasništvu i drugim stvarnim pravima udovolji tužbenom zahtjevu u cijelosti.

Odgovor na žalbu nije podnesen.

Žalba nije osnovana.

Pogrešno se tužitelj u svojoj tužbi i tijekom žalbenog postupka poziva na odredbu članka 159. Zakona o vlasništvu i drugim stvarnim pravima temeljem kojeg bi dosjelošću stekao vlasništvo.

Predmet spora među strankama je pravo građenja, a sukladno odredbi članka 280. istog Zakona pravo građenja je ograničeno stvarno pravo na nečijem zemljištu koje ovlašćuje svoga nositelja da na površini toga zemljišta ili ispod nje ima vlastitu zgradu, a svagdašnji vlasnik toga zemljišta dužan je to trpjeti.

Stavkom 2. iste zakonske odredbe pravo građenja je u pravnom smislu izjednačeno s nekretninom.

Konkretno to znači da graditelj objekta u ovom slučaju trafostanice ne može postati vlasnikom i zemljišta, jer izgrađeni objekt dijeli sudbinu zemljišta.

Nejasno je na koji se to pravni posao poziva tužitelj kada se pravo građenja može zasnovati jedino derivativnim putem.

Prvostupanjski sud sve ove odlučne činjenice utvrdio je i valjano ih obrazložio te je uz valjanu primjenu materijalnog prava odbio tužitelja s postavljenim tužbenim zahtjevom.»

Županijski sud u Vukovaru, broj: Gž-162/03-3 od 08. prosinca 2003.

IV. STAMBENO PRAVO

ISELJENJE IZ STANA – AKTIVNA LEGITIMACIJA

Članak 37. stavak 1. Zakona o najmu stanova ("Narodne novine", broj: 91/96.)

Premda s vlasnikom stana nije zaključio ugovor o najmu stana, član obiteljskog kućanstva ranijeg nositelja stanarskog prava ovlašten je zahtijevati iseljenje treće osobe iz stana, ako mu je status člana obiteljskog kućanstva nositelja stanarskog prava utvrđen sukladno ranije važećem Zakonu o stambenim odnosima.

«Prvostupanjskom presudom odbijena je tužiteljica s tužbenim zahtjevom kojim se tuženiku nalaže iseljenje iz stana u Vukovaru, površine 76,51 m², koji se sastoji od tri sobe, kuhinje, kupaonice, smočnice, predsoblja i lođe, te da isti stan slobodan od osoba i stvari preda u posjed tužitelju.

Točkom II. dispozitiva prvostupanjske presude odlučeno je da svaka stranka snosi svoje troškove.

Protiv navedene prvostupanjske presude pravodobno je tužiteljica uložila žalbu zbog zakonskih razloga izrjekom naznačenih u članku 353. stavak 1. Zakona o parničnom postupku.

Žalitelj smatra da činjenično stanje nije u potpunosti utvrđeno jer sud nije utvrdio je li se tužiteljica prethodno obraćala vlasniku stana poslije smrti njezine majke radi zaključenja ugovora o najmu stana.

Tužiteljica se obraćala tada Upravnom odjelu Grada Vukovara koji je obnašao i stambene poslove, gdje je obaviještena da kao član obiteljskog domaćinstva ima pravo nesmetano koristiti stan i poslije smrti majke.

Žaliteljica se obraćala i vlasniku stana Gradu Vukovaru nakon smrti svoje majke u svrhu zaključenja ugovora o najmu, no najmodavac nikada nije takav ugovor sačinio.

Sve ove relevantne činjenice prvostupanjski sud nije uopće respektirao niti je o njima dao valjano obrazloženje.

Neosnovan je prigovor tuženika glede nedostatka aktivne legitimacije.

Pogrešnu primjenu materijalnog prava žaliteljica navodi u primjeni tumačenja članka 30. i 38. Zakona o najmu kao i članka 24. Zakona o najmu.

Upravo svoj zahtjev tužiteljica temelji na članku 24. Zakona o najmu smatrajući da je kao član obiteljskog domaćinstva pravni sljednik bivše nositeljice stanarskog prava.

Stoga predlaže da se prvostupanjska presuda preinači udovoljenjem tužbenog zahtjeva tužiteljice ili ukine i predmet vrati prvostupanjskom sudu na ponovno odlučivanje.

U odgovoru na žalbu tuženik smatra da je prvostupanjski sud proveo sve relevantne dokaze i uz valjanu primjenu materijalnog prava odbio tužiteljicu s tužbenim zahtjevom. Smatra da je nakon smrti nositeljice stanarskog prava Milice Ilišević bila u obvezi podnijeti zahtjev za sklapanje ugovora o najmu kao zaštićeni najmoprimac. Tužiteljica nema aktivnu legitimaciju za podnošenje takve tužbe jer je njezina majka umrla.

Tuženi predlaže da se žalba zbog neosnovanosti odbije.

Žalba je osnovana.

Ispitujući prvostupanjsku presudu i postupak koji mu je prethodio, ovo vijeće zasada ne može prihvatiti činjenično stanje na kojem sud temelji svoju presudu i smatra da je prvostupanjska presuda zasada preuranjena.

Kada se ocjenjuje aktivna legitimacija tužiteljice i prava utvrđena Zakonom o najmu stanova valja istaknuti da je status tužiteljice vezan za status njezine majke Milice Ilišević koja je umrla 09. srpnja 1999., a nesporno je da je bila nositeljica stanarskog prava, kao što je i nesporno da je ugovorom o korištenju stana tužiteljica bila označena kao član obiteljskog domaćinstva.

Po ranijem Zakonu o stambenim odnosima, člankom 67. stavak 2. navedenog Zakona koji je prestao važiti 05. studenog 1996., članovi obiteljskog domaćinstva prenijeli su svoj status i pravo po važećim propisima Zakona o najmu stanova.

Nedostatak ugovora o najmu nije pravno relevantan za aktivnu legitimaciju tužiteljice. Članak 37. stavak 1. Zakona o najmu stanova izričito određuje da i te osobe bivši članovi obiteljskog domaćinstva u ugovoru o najmu stana upisuju svoj status. Ukoliko ne dođe do zaključenja ugovora o najmu, tada te

osobe mogu tužbom sudu zahtijevati da im se prizna pravni položaj najmoprimca.

Dakle, radilo bi se o deklaratornom tužbenom zahtjevu na utvrđenje pa je ova presuda preuranjena dok se ne utvrdi;

- je li tužiteljica poduzela bilo koje pravne radnje u svrhu utvrđenja svog statusa bivšeg člana obiteljskog domaćinstva, koja bi svoj status prenijela u Zakon o najmu stanova

- je li njezina majka do trenutka smrti bila formalni nositelj stanarskog prava ili

je taj status izgubila sukladno odredbi članka 99. bivšeg Zakona o stambenim odnosima.

Tek nakon utvrđenja statusa tužiteljice prvostupanjski sud će donijeti odluku o iseljenju tuženika iz stana.»

Županijski sud u Vukovaru, broj: Gž-772/03-3 od 19. studenog 2003.

V. GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO

PRESUDA ZBOG IZOSTANKA – PRETPOSTAVKE ZA DONOŠENJE

Članak 332. Zakona o parničnom postupku ("Narodne novine", broj: 53/91., 91/92. i 112/99.)

Prigovor ovršenika protiv rješenja o ovrsi na temelju vjerodostojne isprave ima značaj osporavanja tužbenog zahtjeva pa se u nastavku postupka, nakon stavljanja izvan snage rješenja o ovrsi, ne može donijeti presuda zbog izostanka.

"Pismeni prigovor ovršenika pri vjerodostojnoj ispravi ima karakter odgovora na tužbu kojim je ovršenik osporio tužbeni zahtjev i osnovi potraživanja ovrhovoditelja. Dakle, pri osporenom tužbenom zahtjevu nisu ispunjeni uvjeti iz članka 332. ZPP-a, te nema uvjeta za donošenje presude zbog izostanka."

Županijski sud u Vukovaru broj Gž-1608/01-3

OSIGURANJE PRETHODNIM MJERAMA – PRETPOSTAVKE ZA ODREĐIVANJE PRETHODNE MJERE

Članci 284. i 285. Ovršnog zakona ("Narodne novine", broj: 57/96, 29/99 i 42/00)

Rješenje o ovrsi na temelju vjerodostojne isprave, koje je stavljeno izvan snage u povodu pravovremeno podnesenog prigovora, nema značaj odluke suda na temelju koje sud, u smislu članka 284. stavak 1. točke 1. Ovršnog zakona, određuje prethodnu mjeru.

Takav značaj ima tek presuda, donesena u postupku nastavljenom u smislu članka 54. stavka 2. Ovršnog zakona, koja nije postala ovršna.

"Pobijanim rješenjem Općinskog suda u V. određena je prethodna mjera zabrane S. b. d.d. O., Poslovnica V., da po nalogu protivnika osiguranja ili treće osobe isplati s računa protivnika osiguranja novčani iznos za koji je određeno osiguranje.

Navedenu odluku sud prvog stupnja donio je temeljem članka 285. Ovršnog zakona, u vezi s člankom 287. stavak 1. točka 3. istog Zakona.

Pravodobno podnesenom žalbom protivnik osiguranja pobija navedeno prvostupanjsko rješenje zbog pogrešne primjene materijalnog prava.

Tvrđi da nisu ispunjena oba uvjeta iz članka 284. Ovršnog zakona, i to iz stavka 1. tog članka, tj. da ne postoji odluka suda.

Žalba je osnovana.

Uvjete za određivanje prethodne mjere propisuje članak 284. Ovršnog zakona i to na način da kao prvi uvjet postavlja (stavak 1. tog članka) postojanje odluke suda ili upravnog tijela koja nije postala ovršna, a kao drugi uvjet (stavak 2.) ukoliko predlagatelj osiguranja učini vjerojatnim opasnost da bi se bez tog osiguranja onemogućilo ili znatno otežalo ostvarenje tražbine.

Članak 285. stavak 1. točka 1. Ovršnog zakona samo pojašnjava stavak 2. članka 284. istog zakona na način da predlagatelj nije dužan učiniti vjerojatnom opasnost ukoliko je određivanje prethodne mjere predloženo na temelju platnog naloga odnosno rješenja o ovrsi na temelju vjerodostojne isprave protiv kojega je pravovremeno podnesen prigovor.

U konkretnom slučaju ispunjen je uvjet iz članka 285. stavak 1. točka 1. Ovršnog zakona u pogledu vjerojatne opasnosti, ali nije ispunjen uvjet iz članka 284. stavak 1. točka 1. Ovršnog zakona, jer ne postoji za sada odluka suda ili upravnog tijela koja nije postala ovršna.

Ovo iz razloga jer je u ovršnom spisu toga suda, broj: Ovr-1299/02, temeljem prijedloga za ovrhu na temelju vjerodostojne isprave sud donio rješenje o ovrši, broj: Ovr1299/02 od 18. travnja 2002.

Protiv istog rješenja o ovrši podniet je prigovor od strane ovršenika, te je sud donio rješenje broj: Ovr-1299/02 od 08. svibnja 2002. kojim je stavio izvan snage rješenje o ovrši toga suda i ukinuo sve provedene ovršne radnje, te odlučio da će postupak nastaviti kao u povodu prigovora protiv platnog naloga.

Kao što je vidljivo, pobijano rješenje o ovrši je stavljeno izvan snage, pa ne postoji, te nije ispunjen uvjet iz članka 284. stavak 1. točka 1. Ovršnog zakona.

U nastavku tog postupka zasada nije donijeta odluka, što samo potvrđuje da nije ispunjena pretpostavka iz naprijed navedenog članka.

Tek da je u ovoj pravnoj stvari postupak završen donošenjem prvostupanjske presude, a koja još eventualno nije ovršna tada bi kumulativno postojali uvjeti iz članka 284. i 285. Ovršnog zakona za izdavanje prethodne mjere.

U nastavku postupka prvostupanjski sud će otkloniti navedeni nedostatak konkretnim utvrđenjem je li u međuvremenu ovrhovoditelj ishodio kakvu sudsku odluku, pa ovisno o tom utvrđenju donijeti novu odluku."

Županijski sud u Vukovaru, broj: GŽ-710/03-3. od 17. rujna 2003.

KONVALIDACIJA PRESUDE

Članak 1. Zakona o konvalidaciji ("Narodne novine", broj: 104/97)

Presuda utemeljena na aktu koji nema značaj pravne norme ne može se konvalidirati.

"Rješenjem prvostupanjskog suda utvrđeno je da je presuda pobliže opisana u izreci ovog rješenja konvalidirana

temeljem članka 2. Zakona o konvalidaciji ("Narodne novine" broj:104/97.)

Protiv tog rješenja pravovremeno je izjavilo žalbu Općinsko državno odvjetništvo u Vukovaru zbog pogrešne primjene materijalnog prava. Predložilo je da se pobijano rješenje preinači tako da se prijedlog za konvalidaciju odbaci.

Žalba je osnovana.

Presuda za koju predlagateljica predlaže da se utvrdi da je u skladu s Ustavom Republike Hrvatske, Ustavnim zakonom o ljudskim pravima i slobodama i o pravima etničkih i nacionalnih zajednica ili manjina u Republici Hrvatskoj i Zakonima Republike Hrvatske donesena je 04. lipnja 1997., a na temelju članka 83. Zakona o braku i porodičnim odnosima Republike Srpske Krajine.

Dana 29. svibnja 1997., u vrijeme dok je hrvatsko Podunavlje bilo pod upravom Ujedinjenih naroda, prijelazni upravitelj za istočnu Slavoniju, Baranju i zapadni Srijem, donio je direktivu (listovi 10 i 11 u spisu) po kojoj će na tom području od 01. lipnja 1997. pravosuđe toga područja početi primjenjivati Ustav i Zakone Republike Hrvatske.

Iz ovoga proizlazi da je predmetna presuda donesena 04. lipnja 1997., dakle nakon donošenja spomenute direktive, donesena na temelju propisa koji nije bio na snazi niti na ovom području, a niti igdje drugdje.

Obzirom na to da je predmetna presuda donesena na temelju akta koji nema snagu pravne norme, ona ne može biti sukladna Ustavu Republike Hrvatske, Ustavnom zakonu o ljudskim pravima i slobodama i o pravima etničkih i nacionalnih zajednica ili manjina u Republici Hrvatskoj i Zakonima Republike Hrvatske."

Županijski sud u Vukovaru, broj: Gž-1629/03-3 od 15. listopada 2003.

NAKNADA ŠTETE ZBOG SMRTI BLISKE OSOBE – MJERODAVNO PRAVO

(Članak 3. Haške konvencije o mjerodavnom pravu za prometne nezgode na cestama iz 1971. godine ("Narodne novine - Međunarodni ugovori", broj:4/94.).

U parnici radi naknade štete zbog smrti bliske osobe u prometnoj nesreći koja se dogodila u inozemstvu, mjerodavno je pravo države na čijem se teritoriju nesreća dogodila.

"Prvostupanjski sud, odlučujući o tužbenom zahtjevu, primijenio je odredbe Zakona o obveznim odnosima ("Narodne novine", broj: 53/91., 73/91., 3/94., 7/96. i 112/99. – u nastavku teksta: ZOO), koje navodi u pobijanoj presudi.

Međutim, prometna nezgoda u kojoj je nastala predmetna šteta, dogodila se na području Republike Slovenije, što među strankama nije sporno.

Obzirom na to, u ovoj se parnici ne može primijeniti domaće pravo, već Haška konvencija o mjerodavnom pravu za prometne nezgode na cestama iz 1971. godine ("Narodne novine, Međunarodni ugovori", broj:4/94. – u nastavku teksta: Konvencija).

Prema odredbi članka 3. Konvencije, zakonodavstvo koje se primjenjuje jest domaće zakonodavstvo države na teritoriju koje se dogodila nesreća.

U odgovoru na žalbu tužitelji ukazuju na činjenicu da je u nesreći sudjelovalo samo jedno vozilo, koje je registrirano u Republici Hrvatskoj, slijedom čega bi se, temeljem članka 4. Konvencije u ovom slučaju imalo primijeniti zakonodavstvo Republike Hrvatske kao države registracije.

Ovakvo stajalište tužitelja ne može se prihvatiti.

Ovo stoga što se, ako je samo jedno vozilo sudjelovalo u nesreći i ako je registrirano u nekoj drugoj državi, domaće zakonodavstvo države registracije primjenjuje, sukladno članka 4. Konvencije, na odgovornost:

- prema vozaču, vlasniku ili svakoj drugoj osobi koja polaže pravo na vozilo*
- prema žrtvi koja je bila putnik i*
- prema žrtvi koja se nalazila na mjestu nesreće izvan vozila.*

Tužitelji u ovoj parnici nisu vlasnici niti posjednici vozila, nisu žrtve koje su bile putnici, a niti žrtve koje su se nalazile izvan vozila.

Status žrtve u predmetnoj prometnoj nesreći ima pokojna I. M., a tužitelji u ovoj parnici ostvaruju naknadu štete samostalno, ne izvodeći svoje pravo iz prava pokojne I. M.

Slijedom izloženog, prvostupanjski sud, premda nadležan za suđenje u ovoj parnici, pogrešno je primijenio materijalno pravo, jer je pobijanu presudu donio primjenom domaćeg prava, a ne

primjenom prava Republike Slovenije, koje je bio dužan primijeniti temeljem članka 3. Konvencije.

Stoga je primjenom članka 370. stavka 3. Zakona o parničnom postupku ("Narodne novine", broj: 53/91., 91/92., 88/01. i 112/99.) žalbu valjalo uvažiti, ukinuti pobijanu presudu i predmet vratiti prvostupanjskom sudu na ponovno suđenje.

U ponovnom će postupku prvostupanjski sud izvršiti uvid u propise Republike Slovenije koji uređuju pitanje naknade štete u slučaju prometne nesreće te potom ocijeniti odgovornost za štetu i opseg naknade štete u okviru utvrđenog sadržaja stranog mjerodavnog prava."

Županijski sud u Vukovaru, broj: GŽ- 1710/03-3. od 12. studenoga 2003.

VI. NASLJEDNO PRAVO

PREDMET NASLJEĐIVANJA – ODUZETA IMOVINA

Članak 2. Zakona o nasljeđivanju ("Narodne novine", broj: 52/71., 47/78. i 56/00.)

Predmet nasljeđivanja su stvari i prava koja pripadaju ostavitelju u času smrti.

Nasljednici bivšeg vlasnika imovine oduzete za vrijeme jugoslavenske komunističke vladavine, koji je podnio zahtjev za povrat te imovine, a za njegova života o tom zahtjevu nije odlučeno, ne mogu stoga svoja prava u svezi s tom imovinom ostvarivati u ostavinskom postupku.

"Pobijanim rješenjem utvrđena je ostavinska imovina iza umrle E. K.

Nasljednik A. K. podnio je žalbu protiv rješenja, izričito ne navodeći žalbene razloge.

Žalbom navodi kako sud nije uvrstio u ostavinsku imovinu i onu imovinu oduzetu za vrijeme komunističke vladavine, a za čiji povrat je ostaviteljica još za života pokrenula postupak, opunomoćivši nasljednika da je u toj stvari zastupa, ali za života nije dobila nikakvu obavijest o rezultatu postupka, po njezinom zahtjevu.

Žalba nije osnovana.

Prvostupanjski sud valjano zaključuje i obrazlaže svoje pravno stajalište sukladno odredbi čl. 2. ZON, da su predmet nasljeđivanja samo one stvari i prava koje pripadaju ostavitelju, tj. one stvari i prava koje su nesporno vlasništvo ostaviteljice.

Odredbom čl. 9. st. 1. Zakona o naknadi za imovinu oduzetu u vrijeme jugoslavenske komunističke vladavine (NN br. 92/96), ovlaštenicima naknade, a time i prava iz tog Zakona, smatraju se fizička osoba - prijašnji vlasnik, odnosno njegovi zakonski nasljednici prvoga nasljednog reda.

To znači, ako je u konkretnom slučaju ostaviteljica za života pokrenula postupak radi naknade za imovinu koja je oduzeta, i njenim nasljednicima priznaje se status ovlaštenika naknade, a time i mogućnost stjecanja vlasništva na toj imovini, o čemu sud u ostavinskom postupku nije mogao odlučivati, jer se odluka o tome donosi u drugom postupku.

Žalbenim navodima nasljednika nije dovedena u sumnju zakonitost ovakvog pravnog stajališta prvostupanjskog suda glede ostavinske imovine koja je bila predmetom utvrđivanja u postupku, i nasljeđivanja od strane zakonskih nasljednika."

Županijski sud u Vukovaru, broj Gž-1230/02-3 od 12. veljače 2003.

VII. OSTALA PRAVNA PODRUČJA

MIROVINSKO OSIGURANJE – ISPLATA MIROVINE

Korisnik mirovine, kojem je u upravnom postupku pravomoćno odbijen zahtjev za priznavanje prava na isplatu neisplaćenih iznosa mirovine, ne može pravo na isplatu mirovine ostvariti u parnici.

«Pobijanom presudom odbijen je kao neosnovan u cijelosti tužbeni zahtjev tužitelja protiv tuženika radi isplate neisplaćenih dospjelih iznosa mirovine za razdoblje od 01. lipnja 1991. do 28. veljače 1997. u ukupnom iznosu od 28.303,67 kuna, sa zakonskim zateznim kamatama od svakomjesečnog dospjelog iznosa mirovine do konačne isplate, kao i naknaditi tužitelju parnične troškove, u roku od 15 dana.

Tužitelj je po punomoćniku u zakonskom roku podnio žalbu protiv presude, pozivajući se na sve razloge iz čl. 353. st. 1. Zakona o parničnom postupku.

Žalba nije osnovana.

Odlučujući o neosnovanosti tužbenog zahtjeva, prvostupanjski sud valjano zaključuje i obrazlaže svoje pravno stajalište, smatrajući utvrđenom činjenicu da je o tome već odlučeno u upravnom postupku na način da je tužitelju obustavljena isplata mirovine rješenjem tuženika, da se na tu odluku tužitelj nije žalio, niti je pokrenuo upravni spor, što su sve pravne činjenice koje ukazuju na neosnovanost istaknutog tužbenog zahtjeva.»

Županijski sud u Vukovaru, broj: Gž-1563/03-3 od 28. studenog 2003.

SADRŽAJ

SUCI KAZNENOG ODJELA	1
KAZNENO PRAVO	2
I. ZAKON O KAZNENOM POSTUPKU -ZKP	2
II. KAZNENI ZAKON - KZ	3
III. KAZNENI ZAKON – KZ	3
IV. ZAKON O IZVRŠENJU KAZNE ZATVORA	5
SUCI GRAĐANSKOG ODJELA	7
GRAĐANSKO PRAVO	8
I. RADNO PRAVO	8
II. OBVEZNO PRAVO	12
III. STVARNO PRAVO	19
IV. STAMBENO PRAVO	22
V. GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO	24
VI. NASLJEDNO PRAVO	29
VII. OSTALA PRAVNA PODRUČJA	30

